

יורם לנדסברגר

עם נציגי הממשלה ההולנדית, כדי לנסות לקצר את תקופת-מאסרו של יורם בתקופה שבה ישב באנגליה, לפני הסגרתו. גם בתקופות הקשות ביותר לא איבד יורם את חושי-ההומור ואת החיוניות הרבה שלו. גם אחרי שנים רבות בניכר עקב אחרי מישחקי כדורגל של ישראל בחו"ל והיה מעורב ביותר בכל מה שמתרחש בארץ.

רק על המישרה הישראלית ושרות בתי-הסוהר היו לו תלונות רבות. הוא הרבה לכתוב על עולות שעשו לו ולאחרים, ולהשוות את תנאי

הביע עליהם דיעות ואף כתב אם הם חפים-מפשע או אשמים. אולם הוא ביקש שלא אפרסם סיפורים אלה, כי הוא „עוד רוצה לחיות“.

צד אחר של יורם התגלה לי כאשר סיפר על תנאי מאסרו בהולנד. הוא למד אנגלית וצרפתית, ופעם אף ביקש שאמליץ לו על ספרדיקרוק באנגלית. הוא האזין במשך שעות רבות לרדיו, לעיתים גם לרדיו פקין. בתקופות שישב בכלא, שבו יכול היה להכניס מכשיר-טלוויזיה לחדרו, היה עושה זאת מייד, ואז היה מבלה את הערבים בראיית סרטים באנגלית. במכתב אחר

לפני 22 שנים ראתה אותו המדינה בכבלים (מימין). לאחרונה שוחרר מן הכלא בהולנד, בא לארץ, לחם על זכותו לדרכון והתכוון לצאת מייד מחדש. אילנה אלון מספרת על הקשרים ביניהם

המאסר הגרועים בישראל לאלה שבהולנד. בשלב מסוים של מאסרו, כאשר נואש מהעירעור שהגיש על חומרת העונש, והבין כי ישתחרר רק אחרי חמש וחצי שנים, עם ריצוי שני שלישים מעונשו, החל יורם בכתיבת ספר. התעניינתי מאוד בספר זה, מכיוון שהייתי סקרנית לגבי התגליות שבו על עולם הפשע הישראלי. הצעתי לו מר"ל ישראלי.

אולם כעבור זמן קצר כתב לי כי כתיבת הספר איננה מתקדמת, מכיוון שהסוהרים מחטטים מדי יום בחפציו והופכים את המיסמכים. הוא גם כתב לי כי החליט שלא כדאי לו לפרסם את סיפרו בישראל, אלא שכדאי לו יותר לפרסמו בארצות-הברית, שם יהיו לו יותר קוראים.

סיפר לי על גריזוזה שהוא מגדל כחררו, ועל הציפור הכנרית שלו, המעירה אותו מדי בוקר, והוא לוקח אותה לטיול היומי שלו.

הוא הועבר בכלא לכלא, ולבסוף בילה תקופה מסויימת בכלא השמור ביותר בהולנד. היה זה אחרי שלדבריו „פוצץ את הבונקר של הכלא“, יחד עם אסירים אחרים. מאז הורעו תנאיו והוא הועבר לחדר. בעיתונות הישראלית התפרסמה אז ידיעה שאמרה כי הוא עומד להתאבד.

אבל יורם כתב לי כי לא עלה על דעתו להתאבד, הוא אוהב את החיים יותר מדי.

תחת להתאבד הוא עשה את הדבר ההגיוני: פנה אל הקונסול הישראלי ולעורך-הדין משה רום, וביקש מהם לטפל בעניינו. רום נסע להולנד ושוחח

ליא הירה שם

מעולם לא התלונן על מחסור בכסף. הוא סיפר על מערנים שהוא מקבל לתאו ממיסדרות משוכחות בעיר, על טלוויזיה ציבוענית שסופקה לו ועל רדיו משוכלל שרכש.

לפני חודש פגש אחד מחבריי המערכת ביורם בכסית. יורם ניגש אליו לשוחח איתו. כתבים רבים ניסו מאז לראיינו, אך לא הצליחו. הוא לא השיב לשיחות טלפוניות ולא קבע פגישות. הוא סיפר שכאשר סיים את מאסרו בהולנד הוחזר לישראל ללא דרכון, וכי הוא נלחם על זכותו לקבל שוב דרכון ישראלי, כדי שיוכל לנסוע לחו"ל.

השבוע צילצל יורם למערכת העולם הזה וביקש לפגוש אותי בכית-המישפט, באולם מסויים. ניגשתי לאולם שציין והסתבר כי אין כוה. המיספר שציין יורם היה מיספר לישיבה של שופט, והייתי בטוחה שיורם לא הוזמן לשתות קפה עם השופט. עברתי בכמה אולמות כדי לחפשו, ואז נזכרתי פיתאום כי למרות שהתכתבנו כל-כך הרבה, מעולם לא ראיתי את יורם בחיים. היכרתי את מראה פניו רק מהתמונות שכתיקו בארכיון העולם (המשך בעמוד 28)

לנדסברגר (1965) עם האישה שאימצה אותו יורם. עם הנסיון שלו. הוא יותר טוב מעורך-דין!

סוף-סוף, אחרי הרבה שנות התכתבות, פגשתי השבוע את יורם לנדסברגר.

קרוב לשלוש שנים התכתבתי עם יורם, שהיה לאגדה בעולם-הפשע בישראל. הוא החל בהתכתבות כאשר הגיב על כתבה שלי, שהתפרסמה כי העולם הזה ב-1980, ומאז שמרנו על קשרי-מכתבים.

לנדסברגר הוא קורא מושבע של העולם הזה, ורבים ממיכתביו היו מלאים תלונות על גליונות שלא הגיעו אליו לכלא בהולנד, ובקשות לחירוש המגוי שלו. מיכתביו היו מרתקים. הוא ידע לנתח בהגיון ובאינטליגנציה כתבות ומישפטים שעליהם קרא בעיתונות. הוא הביע דעות שונות על פוליטיקה, מילחמה, ובעיקר על מישי פטים.

הוא כתב הרבה על תנאי הכלא ועל מישפטו בהולנד, שבו נידון לשמונה שנות-מאסר על שוד. במכתב שבו סיפר לי על תקופת-המאסר הממושכת שהוטלה עליו, ביקש שלא אפרסם את אורך המאסר, כדי שלא לפגוע באמו, שלא ידעה את חומרת עונשו.

מפעם לפעם גילה לי דברים על חברי-לשעבר שעמדו לדין בישראל,